DRŽAVNO TOZILSTVO V LJUBLJANI
12. VI. 1937

Poštnina plačana v gotovini

Leto XX.

TRGOVSKI LIST

Številka 65.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za ½ leta 90 din, za ¼ leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 11. junija 1937

Cena posamezni številki din 1·50

Davek kot vzgojno sredstvo

Včasih so dejali, da trava več ne zrase tam, kamor je udarilo hunsko kopito. V modernih časih pa bi lahko rekli, da je konec zelenja, kamor se zapiči pero zagrizenega birokrata. Kajti patentirani birokrati imajo to slabo lastnost, da so tako zaverovani v svojo oblast, da ne vidijo in niti nočejo videti potreb življenja in da zato na slepo dekretirajo, kar smatrajo za dobro. Posledica tega je, da so dostikrat tudi najbolje mišljeni ukrepi v svojih posledicah škodljivi in da prinašajo namesto zboljšanja še poslabšanje razmer.

O takšnem primeru poročajo te dni listi. Resnica je, da se pri nas goje trte tudi v krajih, ki niso godni za vinogradništvo. Zato je v teh krajih pridelano vino slabo in ima vinogradnik od vsega svojega truda tudi neznaten dobiček. Zato je čisto pravilno stremljenje, da se zatre vinogradništvo v krajih, ki za trto niso primerni. Samo da je treba to storiti na način, ki bo tudi dober in prepričal ljudi, da je v njih lastnem interesu, če namesto slabo obrestujočih se trt goje rastline, ki jim bodo donašale večji dobiček.

Neki birokrat pa si je izmislil drug način. Kratkomalo hoče odrediti, da se vsi slabi vinogradi obdačijo bolj ko dobri. Že prihodnje leto naj bi bili ti vinogradniki obdačeni z dvojnim davkom, prihodnje leto pa kar z desetkratnim. Posebna komisija pa bi določila, katere vinograde je treba smatrati v smislu te uredbe kot slabe.

Kdor le malo pozna življenje našega kmeta, mora reči, da je ta namera čisto zgrešena, ne glede na to, da so davki zelo slabo vzgojno sredstvo. Naš kmetovalec je konservativen in deloma tudi mora biti konservativen, ker Bog obvari, če bi vsako leto drugače opravljal svoj težavni posel. Zato pa tudi ni od kmetovalca pričakovati, da bo kar čez noč prešel od ene kulture na drugo. Kmetovalcu je treba praktično pokazati, da se gojitev druge rastline zanj bolj izplača in dati mu je treba tudi možnost, da preide na drugo kulturo, pa ni treba potem nobenih kazni, najmanj pa davčnih, in kmet bo sam prešel na ugodnejšo kulturo. Če pa kmet ne vidi praktičnih uspehov ali če sploh nima možnosti, da bi gojil drugo rastlino, ker nima semena in ker mu nova rastlina morda ni niti zadostno znana, pa kmet tudi ne bo segel po novotariji.

Čisto krivično bi bilo zaradi tega kaznovati kmeta. Ni vse dobro, kar pride iz mest in kmet ima več ko dovolj vzrokov, da je nezaupljiv. Že celo pa se vidi krivičnost vse zamisli, če si jo mislimo praktično izvedeno. Vinogradnik, ki od vinogradov itak ne bi dosti imel, bi plačal desetkrat tako velik davek, kakor drugi vinogradnik od dobrih vinogradov, ki že sami nekaj nesejo. Pravni čut našega kmeta kaj takšnega ne bo nikdar odobraval in takšne vzgoje ne bo mogel nikdar razumeti. Uredba, ki bi slonela na načelu, da se davek uporabi kot vzgojno sredstvo, je zato že naprej obsojena na neuspeh.

Sicer pa je res treba občudovati iznajdljivost birokrata, ki vidi tudi v davku vzgojno sredstvo. Ali bi ta birokrat res hotel dopovedati ljudem, da bi istovetili davek s kaznijo?

Vrhu vsega pa je vprašanje rentabilnosti posameznih agrarnih kultur danes še zelo nerazčiščeno. Dostikrat se je že poudarjalo, da bi gojili več industrijskih rastlin, toda tudi njih gojitev ni vedno rentabilna. Druga konjunktura, pa ostane ves pridelek neprodan. Gojitev žita in drugih pridelkov pa se je več ali manj še vedno obnesla. Seveda pa s tem nočemo reči, da ne bi tudi glede agrarne proizvodnje mogli kreniti na drugo pot. Samo s kaznimi se to ne sme propagirati, ker se s kaznimi tudi nič ne doseže. Potrebni so le živi zgledi. Kakor se je naš kmetovalec oprijel umetnih gnojil, kakor se je lotil škropljenja trt, tako bo tudi sam od sebe prešel na bolj dobičkanosno proizvodnjo, če ga bodo praktični zgledi prepričali. Ti so potrebni, ne pa kazni, in kdor teh dati ne more ali ne zna, ta se naj tudi v to vprašanje ne meša. Imamo itak dovolj drugih težkoč in ni treba, da bi si nakopavali še novih. Katera pot vodi do dviga agrarne proizvodnje, ni nobena tajnost in držimo se te poti ter pustimo vse nevarno in nezrelo eksperimentiranje. Prav nič drugega ko nezrelo eksperimentiranje pa je uporabljanje davka kot vzgojno sredstvo.

Preveč etatizma - pa premalo načrtnega gospodarstva

Država naj pospešuje zasebno gospodarstvo — ne pa si prisvaja njegove posle

V »Trgovskem listu« smo že ponovno naglasili nujno potrebo, da se pri nas vodi po določenem načrtu gospodarska politika. To svojo zahtevo smo tudi podrobno razložili ter navedli, da smatramo načrtno gospodarstvo potrebno v prvi vrsti zato, da se že enkrat določi vrstni red najpotrebnejših del in da se potem ta začno sistematično izvajati. Ali da govorimo še bolj konkretno:

Izven vsakega dvoma je, da je naše cestno omrežje absolutno nezadostno, skoraj vse ceste pa v silno žalostnem stanju. Že neodložljivo je, da prične tudi naša država z gradnjo velikih avtomobilskih cest. Te pa morajo najprej zvezati vse vhodne kraje v našo državo z letovišči in glavnimi mesti, da bodo najprej zgrajene najbolj prometne ceste, ki bodo zato tudi najbolj dobičkanosne.

Že zaradi tujskega prometa potrebujemo najprej avtomobilske ceste iz Planine, Jesenic in Št. Ilja na Ljubljano in od tu na Sušak ter naprej v Hrv. Primorje in Dalmacijo, ter na Zagreb in dalje proti Beogradu. Te ceste so najbolj potrebne, te ceste bi privabile največ tujcev in bi tudi najbolj služile notranjemu prometu, poleg tega pa bi bile tudi strategično važne. Zato bi se te ceste morale najprej zgraditi, ne pa ceste, ki vežejo le neke oddaljene sektorje in ki so skoraj brez večjega prometa.

Ko bi se odločili za te cestne gradnje, pa bi seveda tudi morali poskrbeti, da imamo domača podjetja, ki bi imela vse potrebne stroje za gradnjo modernih avtomobilskih cest. Nastanek teh podjetij oz. izpopolnitev že obstoječih domačih podjetij, da bi bila kos tej nalogi, bi morala biti naloga države. V tem smislu, da bi povečala delovno sposobnost podjetij, bi morala posegati država v gospodarstvo.

Toda ne samo ceste, tudi železnice v svojem današnjem stanju ne zadovoljujejo. In tudi za izpopolnitev in zboljšanje železniškega omrežja bi bile potrebne velike investicije. Elektrifikacija dežele, zboljšanje kmetijstva, asanacija vasi, gradnja cenenih stanovanj v mestih, pospeševanje zunanje trgovine, sanacija denarnih zavodov itd., itd. so nadaljnja vprašanja, ki jih je treba rešiti in čim bolje.

Katera teh vprašanj so najbolj nujna, katera moremo s svojimi silami takoj zadovoljivo rešiti, katera bi se najprej obrestovala in da bi se njih dohodki mogli uporabiti za nova dela, vse to bi morala določiti posebna anketa, pri kateri pa bi seveda praktični gospodarski ljudje morali imeti v resnici soodločujočo besedo. Na podlagi te ankete ali v ta namen sklicane komisije bi se potem sestavil veliki načrt gospodarske obnove, ki bi se potem začel sistematično izvajati. To bi bilo načrtno gospodarstvo, ki ga predlagamo ter zahtevamo in ki ga naša država tudi v resnici potrebuje.

Nikakor pa nočemo, da bi se načrtno gospodarstvo razumelo in izvajalo tako, da država vedno bolj posega v posle zasebnega gospodarstva. To ni nobeno načrtno gospodarstvo, če si prilasti državna tiskarna monopol na šolske zvezke in šolske knjige. To so posli, ki so jih že pred državo zasebna podjetja bolje in ceneje opravljala, kakor pa sedaj državna tiskarna. Takšno poseganje v zasebno gospodarstvo vodi le k oslabljenju narodnega gospodarstva in je zato škodljivo tudi za državo samo.

Prav tako nikakor ni mogoče odobravati, če državni denarni zavodi vedno bolj prevzemajo prosti denar na trgu, ko pa istočasno ne morejo že zaradi svojega značaja prevzeti tudi vseh funkcij zasebnih denarnih zavodov. Posledica tega more biti za narodno gospodarstvo le slaba in mnogo slabša, kakor pa je v komodnosti, da se s tem kopičenjem denarja v drž. denarnih zavodih olajšuje financiranje državnih izdatkov.

Tudi v industriji ima navadno državno poseganje v zasebno gospodarstvo le slabe posledice. Razumemo, če so državna ona podjetja, ki so odločilne važnosti za državno obrambo. Toda v drugih in mnogo bolj naprednih državah so tudi ta podjetja zasebna, in obrambna sposobnost države zaradi tega ni niti za las manjša, temveč celo večja.

Kajti vse drugače vodi podjetje šef, ki je tudi lastnik ali vsaj solastnik podjetja, ko pa šef, ki je na tem mestu le od danes do jutri. Vse drugače pa vodi podjetje tudi nameščenec, ki se je dokopal do vodilnega mesta le zaradi svoje sposobnosti, kakor pa šef, ki je postal to zaradi svojega uradniškega čina. Resničnost teh izkušenj je življenje že tako zelo izpričalo, da pač ni treba o tem izgubljati še nadaljnjih besedi.

Če že država sama postaja podjetnik, potem je to utemeljeno le takrat, kadar ustanavlja podjetja, ki jih domačini ne morejo zgraditi. Zlasti za velika rudarska podjetja velja to, a baš tu je naša država čisto neaktivna.

Prav slabo pa se je izkazala državna podjetnost tudi v trgovini. Ko so cene padale, je bila posledica te državne intervencije sto in stomilijonska izguba. Sedaj, ko cene rastejo, pa je intervencija odveč, ker pomeni le nepotrebno oviro za trgovino.

Zato ponavljamo: načrtno gospodarstvo se naj prične in država naj bo v tem oziru iniciativna, seveda z ravnokar ustanovljenim koordinacijskim odborom se to ne bo posrečilo. Načrtno gospodarstvo pa ne sme pomeniti poseganje v zasebno gospodarstvo, temveč le pospeševanje zasebnega gospodarstva, da se mu nudi pomoč, če samo ne bi zmoglo vseh težav. Že celo pa ne sme pomeniti poseganje države v zasebno gospodarstvo vedno večjo birokratizacijo gospodarstva, pod katero danes že mnogo preveč trpimo in ki je tudi eden glavnih razlogov, če naše gospodarstvo ne napreduje tako, kakor bi moglo in moralo!

Slabo kaže za naš sadni in povrtninski izvoz

Naš izvoz se je letos zakasnil — Uspešna madžarska, bolgarska in italijanska konkurenca

Zagrebški »Jugoslovenski Lloyd« je objavil zanimivo poročilo o našem letošnjem sadnem in povrtninskem izvozu. Iz njegovega poročila posnemamo:

Naš **letošnji izvoz sadja in povrtnine** v Avstrijo se je začel **pod neugodnimi znamenji.** Glavni razlog je v tem, ker se je letos naš izvoz **zakasnil za 8 do 10 dni** ter smo zato izgubili ono prednost, ki smo jo imeli druga leta pred Madžari. Zato letos nismo mogli izkoristiti konjunkture, ki smo jo imeli vsa druga leta, ko je prišlo naše sadje na trg kot prvo. To velja tudi za povrtnino. Posledica tega je, da smo letos **za grah** samo en dan dosegli nekoliko bolj ugodne cene. Že drugi dan pa so prišli Madžari in naši izvozniki so imeli izgubo. Poleg tega se letos **zelo čuti italijanska konkurenca.** Italija ima letos zelo dober pridelek in zelo zgodaj, poleg tega pa je lira za 20% cenejša, dinar pa za 8% dražji kakor je bil lani.

Pri **češnjah** se ta razlika vidi še v večji meri. **Madžari** so prišli s češnjami na dunajski trg 28. maja kakor lani, mi pa smo prišli letos **šele 2. junija, lani pa že 18. maja.** Poleg tega pa so bile na trgu **italijanske češnje** že koncem aprila ter so se zaradi nizkega tečaja lire tudi dobro prodajale. Za zgodnji izvoz češenj prihaja v poštev zlasti subotiško okrožje, ki pridela primeroma malo češenj, ki so zato tudi precej drage, po 3,5 do 4 din. Z vsemi prevoznimi in drugimi stroški veljajo te češnje naše izvoznike okoli 75 do 80 grošev franko Dunaj, letos pa so mogli dobiti za češnje največ 65 do 70 grošev. Ni računati, da bi se položaj poboljšal, ker pridejo v kratkem na trg že **avstrijske češnje,** ki so letos dozorele zelo zgodaj.

Kupčija z našimi **vrtnimi jagodami (ananas)** bi mogla biti zelo dobra, če bi te jagode bolje zdržale prevoz. Tako je cela vagonska pošiljka novosadskih jagod popolnoma **propadla.** Bolj vzdržljive so jagode iz Skoplja, ki so se tudi transportirale na Dunaj v hladilnikih. **Samo ti vagoni za prevoz sadja niso dobri** in zato je prišlo na Dunaj mnogo jagod nagnitih. V pravilnih vagonih pa prevažajo jagode **Bolgari,** ki so zato tudi imeli večje uspehe. Kdaj bo že skrbela naša železnica za izvoz kakor je treba!

Te dni se bo začel **izvoz našega fižola in stročnic.** Novosadsko blago bo najbrže prišlo na dunajski trg istočasno ko madžarsko, da bo imelo prednost samo blago iz Velesa. To blago pa je danes še zelo drago in se tudi mnogo potrebuje za domači trg. Letos je na trgu zelo mnogo **italijanskega fižola,** ki se prodaja po 40 grošev. Ker velja samo prevoz iz Velesa skupno z drugimi stroški kakor carina, davek na poslovni promet, provizija, kalo itd. okoli 30 do 35 grošev, je jasno, da naši izvozniki z italijanskimi ne morejo konkurirati. Poleg tega pa nas uči izkušnja, da se blago iz Velesa na dolgi poti pokvari.

Za **paradižnike** bodo letos naši veliki konkurenti Bolgari, ker Avstrija uvoz bolgarskega blaga na vse načine favorizira ter se morejo dobiti uvoznice za bolgarsko blago v vseh količinah. Vse je odvisno od tega, če bomo prišli dovolj zgodaj na trg. To bi moglo doseči blago iz Skoplja, dočim bodo novosadski paradižniki prav gotovo prekasni.

Za **marelice** pa so izgledi dobri, ker niso niti v Avstriji niti na Madžarskem dobro obrodile. Toda tudi pri nas ne bo mnogo marelic, poleg tega pa je tudi domača potrošnja precej velika.

Za naš sadni in povrtninski izvoz kaže torej slabo, kar je tem bolj obžalovati, ker imamo od Avstrije zadosti velike uvozne kontingente. Žal pa jih ne bomo mogli izkoristiti.

Vožnja po morju se poceni,

ker je »Jadranska plovidba« obiskovalcem ljubljanskega velesejma dovolila za plačano vožnjo v nižjem razredu vožnjo v višjem razredu, in sicer za potovanje v Ljubljano od 20. maja do 14. junija, za povratek po morju pa od 5. do 20. junija. Prav tako je potovanje v višjem razredu s karto nižjega razreda dovolila Dubrovačka parobrodska plovidba. Vsi ti popusti pa veljajo samo na podlagi velesejmske legitimacije.

Nepretrgoma dober obisk na velesejmu

Od dopoldanskih pa do poznih nočnih ur je na velesejmu neprestano živahno in polno vrenja. Dopoldne seveda prevladujejo **kupci** in razstavljalci so kar zadovoljni, ker se blago dobro prodaja. Posebno zanimanje je za pohištvo, avtomobile in tekstilno blago, a tudi za vse druge stroke kažejo kupci veliko zanimanje. Kupčijski uspeh velesejma je že sedaj zagotovljen, a velesejem traja še štiri dni.

Posebnost letošnjega velesejma je **izredno veliko število novih iznajdb.** Med temi iznajdbami pa prevladujejo iznajdbe za praktično življenje. Zato se tudi pridno kupujejo.

Od posebnih razstav ima zlasti mnogo obiskovalcev **lovska razstava** in **razstava gospodinj.** V resnici pa so tudi obe vzorno organizirane. A tudi razstava agilnega društva **»Živalica«** se ne more pritožiti. Ima svoje zveste in redne obiskovalce, ki ji stalno privabljajo tudi vedno nove obiskovalce. Mnogo zanimanja je tudi za živalsko razstavo društva **»Zoo«**, ki je letos precej povečana.

Posebno živahno je seveda zvečer na veseličnem prostoru. Center vsega žvljenja je okoli skupine Tirolcev. Seveda pa je tudi za modno revijo in variete zelo mnogo zanimanja. V resnici je tudi modna revija zgovoren dokaz, kako so izdelki naših obrtnikov in industrialcev na višku. Tudi varietejne točke so izvrstne, manj pa ustrezata konferansjeja.

Kakor vsako leto tako je tudi letos uspeh velesejma v tem, ker nudi mnogo poučnega in zabavnega, da pride vsak obiskovalec na svoj račun. Glejte, da pridete tudi vi, zato obiščite velesejem!

Kaj smo izvozili v Italijo v prvih štirih mesecih 1937

Skupno je znašal naš izvoz v Italijo v prvih štirih mesecih 1937. po vrednosti 178,7 milijona din, in sicer smo izvozili:

	glav	v milijonih din
goveje živine	12.754	23,6
prašičev	7.900	10,7
konj	711	2,2
	ton	
perutnine	740	7,3
zaklane perutnine	181	1,2
jajc	765	7,1
pšenice	5.145	9,2
koruze	6.280	5,5
fižola	2.320	5,4
stavbenega lesa nepredelanega	6.436	8,5
tesanega	4.665	2,3
žaganega	43.670	37,7
frizov	2.890	4,3
vseh drugih predmetov	—	53,7.

Novost na velesejmu

Največje zanimanje na velesejmu zbuja razstava v **paviljonu H, koja 319,** čez vse praktična nova konstrukcija univerzalnega aparata **Nikse »Električno čudo«**, katerega uporaba toka je tako minimalna, da stroški n. pr. za pripravljanje ene večerje komaj znašajo 10 par. Ta splošna uporaba, brezmejna trpežnost in prvovrstna kakovost očara vsakega, kateri ima ta aparat v porabi. Izdelovatelj: Nikolaj J. Seewann & Sohn, električna tovarna Graz.

POZOR!

Trgovci in industrijalci!

Elektro-instalacije, proračune, renoviranje in razna tovrstna popravila v mestu in na deželi izvršuje z imenom Havliček edino le

HAVLIČEK FRAN

Sv. Petra cesta št. 5

elektrotehnično podjetje

Telefon samo 34-21

Črna kronika

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzih in prisilnih poravnavah izven konkurza za čas od 16. maja do 31. maja.*

OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Haladi Mr. Franjo, zapuščina, Vrpolje.

Drinska banovina: Filipović Živorad, Valjevo; Milivojević P. Lazar, mlinar, Šabac.

Donavska banovina: Goldštajn Ladislav, trg. s krznom, Subotica.

Moravska banovina: Dikić Borisav, Aleksinac.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Adamec Josip, Podr. Slatina; Bajer Rudolf, Djurdjevac; Lehner Milan, Zagreb.

Primorska banovina: Buljka A. Mehmed, brijač. obrtnik, Mostar.

Zetska banovina: Tvrdeić Marko Spuga, Korčula.

Donavska banovina: Hajdu Makso, Novi Sad.

Moravska banovina: Stanojević Djordje, Bor, srez Zaječar.

KONČANI KONKURZI:

Savska banovina: Gajski Viktor, Koprivnica; Günsberger Julij, Koprivnica; Trgovačka kuća Svetozar Bogdanov, Zagreb.

Drinska banovina: Ćirilović Miloš, Novak; Maksimović Ljubomir, Ub.

Donavska banovina: Poljoprivredna i trgovačka banka d. d., Sombor.

Moravska banovina: Jovanović Sreten i Dušan, Sokobanja; Todorović Dimitrije, Niš.

Vardarska banovina: Petković Mita, Lapopinac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Ćojinović Petar S., Beograd; Ristić Braća, Beograd.

POTRJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Alić Vladimir, Križpolje; Štih Stjepan, Zagreb, Ilica 205; Vujić Ivan, Slav. Brod.

Primorska banovina: Duvnjak Ahmet, Mostar.

Drinska banovina: Vladić Cvetko, Loznica.

Donavska banovina: Grbić Todor, Žabalj; Lindner Lajoš, Stanišić.

Moravska banovina: Stamenković Radisav Z., Ćuprija.

Beograd, Zemun, Pančevo: Levi Rafajlo, Beograd.

USTAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Zlatarić Adolf, Osijek.

Primorska banovina: Karadža Muharem i Ibrahim, Bugojno.

POTRJENE PRISILNE PORAVNAVE V KONKURZU:

Savska banovina: Šiprak Marko, Bjelovar.

Donavska banovina: Balaž Pavle, Temerin.

* Podatke za dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vsi drugi podatki, ko o rokih, kvotah itd., v tajništvu društva.

Trgovinski register

Vpisali sta se naslednji firmi:

K. Staut »Metoxyd« Ljubljana. Obratni predmet: trgovina s kovinskimi oksidi, odpadki in drugimi surovinami. Imetnik: Katinka Staut, trgovka v Ljubljani.

Podravska družba R. Hilty & Co., Zgornja Polskava. Obratni predmet: pridobivanje in izkoriščanje zemeljskih barv in surove gline in trgovanje z njimi. Javna trgovska družba. Družbeniki: Rudolf Hilty, tov. ravnatelj in Ivan Gradišnik, obratovodja, oba v Zg. Polskavi. Firmo zastopa družbenik Rudolf Hilty.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri naslednjih firmah:

Jub, tovarna barv, družba z o. z. Dol pri Ljubljani. Vpiše se prokurist inž. Peter Micić, kemičar.

I. Elsner, Litija, trgovina z mešanim blagom. Izbriše se zaradi smrti Josip Elsner, vpiše pa se nova lastnica Ivana Elsner, trgovka v Litiji. Vpiše se Alfredu Elsnerju podeljena prokura.

Coton, jugoslovansko tekstilno podjetje, družba z o. z. v Ljubjani. Izbrišeta se poslovodji Karl Wohinz in Marion Wohinz, vpišeta pa se poslovodji Zlata Sever, abs. pravnica in Marijan Sever, oba v Ljubljani.

Peter Kozina & Ko. Ljubljana s podružnico v Bistrici pri Tržiču. Izbriše se zaradi smrti dosedanji lastnik Peter Kozina ter prokuristi: dr. Kambič, Josip Weber in Avgust Kuster, izbriše se zaznamba uprave in gospodarstva v zapuščino spadajočega premoženja ter upravniki dr. Ažman, dr. Kuhelj in dr. Kersnik, vpiše pa se sedanja lastnica tvrdka **I. Knez** v Ljubljani. Tvrdko bodo zastopali inž. Tomo Knez, Zdenko Knez, industrialca v Ljubljani in Ivan Pustišek, ravnatelj tvrdke I. Knez v Ljubljani, kateremu je podeljena prokura.

Josip Kunc & komp, Ljubljana. Vstopila sta javna družbenika: Ivanka Kunc, hči industrialca in Karl Meinel, delovodja, oba v Ljubljani.

Privilegovana agrarna banka a. d. filijala v Ljubljani. Vpiše se Francetu Adolfu, pravnemu referentu banke podeljena prokura.

Stavbna družba Ljubljana. Vpiše se član upravnega sveta Janko Jovan, trgovec v Ljubljani.

Drava, lesna industrijska d. d. Maribor. Izbriše se član upravnega sveta Robert Pohar, vpiše pa novoizvoljeni član inž. Oskar Dračar, industrialec v Mariboru.

Greinitz, industrija železa d. d. železarna Muta ob Dravi, Maribor. Izpremenila so se družbena pravila. Delniška glavnica znaša odslej 700.000 din, razdeljena na 20.000 polno vplačanih delnic po 25 din.

J. Hutter in drug, prva domača tvornica klotov in silkov in tvornica hlačevine v Mariboru. Besedilo odslej: Huter in drug, prva domača tvornica klotov in silkov, tvornica hlačevine in prva domača tvornica konca za šivanje. Obratni predmet: tvorniško izdelovanje bombaževih tkanin, zlasti hlačevine, klotov in silkov ter sukanca za šivanje.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru. Kolektivna prokura se je podelila uradniku te podružnice Franju Ostanku.

Izbrisale so se naslednje tvrdke:

Plevanč Karol, mestna pekarna, Laško — zaradi opustitve obrata.

»Philips«, jugoslovanska trgovačka a. d. podružnica Ljubljana — zaradi opustitve obrata.

»Jelen«, tvornica kemičnih izdelkov, družba z o. z. v likvidaciji — zaradi končane likvidacije.

Josip Sternad, Maribor, izdelovanje in prodajanje orožja in municijskih predmetov.

Mihael Mramor, Novo mesto, trgovina z usnjem in čevljarskimi potrebščinami, imetnica Julija Mramor — zaradi opustitve obrata.

Bezenšek Ernest, trgovina z mešanim blagom Podsreda — zaradi opustitve obrata.

Franc Lavrič, trgovina z lesom Rakek — zaradi opustitve obrata.

Oset Franc, trgovina z vsem v prostem prometu dovoljenim blagom, Sv. Peter v Sav. dolini — zaradi prestanka obratovanja.

Narodni dohodek v raznih državah

Po nemških podatkih narodni bruto dohodek v posameznih državah še ni dosegel višine v letu 1929, vendar pa je za 20% višji kakor je bil v l. 1932. L. 1929 je znašal v posameznih državah:

	skupno v milijardah dinarjev	na glavo prebivalca v tisoč din
Jugoslavija	77.8	6.02
Bolgarska	18.4	3.53
Romunija	122.5	6.19
Turčija	56.1	.09
Italija	325.8	7.01
Francija	690.7	16.80
Nemčija	1,277.5	20.09
Anglija	1,251.3	27.44
U. S. A.	5,687.0	48.44

Občni zbori

»Železni majdan in topilnica Topusko d. d. v Ljubljani« ima 11. redno glavno skupščino dne 24. junija ob 11.30 dopoldne v prostorih Prometnega zavoda za premog v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15. 10 delnic daje pravico do 1 glasu. Delnice je treba položiti najmanj 5 dni pred glavno skupščino pri blagajni Kranjske industrijske družbe na Jesenicah.

12. redni občni zbor Hipotekarne banke jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani bo v torek, dne 22. junija ob 15. v prostorih banke, Kr. Petra trg 3. Delnice je treba položiti vsaj pet dni pred občnim zborom.

16. redni občni zbor tvrdke »Saturnus«, d. d. za izdelovanje pločevinastih izdelkov bo dne 22. junija ob 10. v družbenih prostorih v Mostah pri Ljubljani. Delnice je treba položiti tri dni pred občnim zborom. Vsakih 25 delnic daje pravico do enega glasu.

16. redni občni zbor tvrdke »Slograd«, slovenske gradbene in industrijske d. d. v Ljubljani bo dne 22. junija ob pol 12. v prostorih Prometnega zavoda za premog v Ljubljani. Vsakih 20 delnic daje pravico do enega glasu. Delnice je treba položiti vsaj šest dni pred občnim zborom.

Tudi našim malčkom

bo posvečen spomladanski ljubljanski velesejem od 5. do 14. junija. V pravljična kraljestva jih bodo popeljale zaloge najraznovrstnejših igrač. Pupce za deklice, miniaturna tehnika za dečke itd. Za oko in srce, za um in za voljo! Med razstavljenim blagom boste našli za igro in za vzgojo vaših najmlajših. Na veseličnem prostoru pa bo za zabavo dece skrbelo lutkovno gledališče, vrtiljaki itd.

Rusija je zopet povečala svojo zunanjo trgovino

Iz pravkar objavljenih podatkov se vidi, da se je obseg ruske zunanje trgovine v mesecih januar—april povečal na 791'8 milijonov zlatih rublov proti 737'6 mil. v istem razdobju lani; ruska zunanja trgovina se je torej povečala za 54'2 milijona zlatih rublov, ali za 6'8%. Od celotnega obsega zunanje trgovine odpade na **izvoz** 385'8 milijona zlatih rublov (lani 305'9 milijona) v razdobju januar—april leta 1936., na **uvoz** pa 456 milijonov (lani 431'7) milijona.

Nakupi v Angliji so n. pr. že v prvih 3 mesecih tega leta dosegli 8'6 milijona funtov, proti 3'1 milijona funtov v istem času l. 1936. Največji del ruskih nakupov v Angliji odpade na stroje. Kredit, ki ga je dala Anglija v višini 10 milijonov funtov, je torej že skoraj izčrpan. Zato so v teku pogajanja za dovolitev novih kreditov.

Vozne olajšave

za ljubljanski velesejem od 5. do 14. junija nudi potnikom železniška uprava, Aeroput in brodarska društva. Z rumeno izkaznico, ki jo za din 2·— dobite pri postajni blagajni, kupite celo vozno karto do Ljubljane, kjer vam velesejmska uprava potrdi v to izkaznico obisk, nakar se morete brezplačno vrniti domov. Za dopotovanje v Ljubljano velja ta olajšava od 31. maja do 14. junija, za povratek od 5. do 19 junija vključno. Aeroput je dovolil 10% popust na vseh svojih progah na podlagi velesejmske legitimacije. Prevoz prtljage do 15 kg je brezplačen. Parobrodna društva so dovolila popust, ki sestoji v tem, da se lahko s karto III. razreda vozite v II. razredu, s karto II. razreda pa v I. Ta popust velja že od 20. maja do 14. junija, a za povratek od 5. do 20. junija.

Širite »Trgovski list«!

Politične vesti

Češkoslovaški ministrski predsednik dr. Hodža odpotuje dne 15. junija v Romunijo ter bo imel važne politične razgovore s kraljem in zun. ministrom **Antonescom.** Nato se bosta oba zunanja ministra odpeljala **v Turn Severin** ter se tu prepeljala čez Donavo na jugoslovansko ozemlje, kjer ju bo pričakoval ministrski predsednik **dr. Stojadinović.** Na ladji se bodo potem posvetovali vsi trije zunanji ministri več dni.

Nemški zunanji minister v. Neurath je obiskal Oplenac, kjer se je poklonil spominu kralja Aleksandra, nato pa se je vrnil v Beograd in odpotoval na Avalo, kjer je položil venec na grob neznanega vojaka. Popoldne je v letalu odpotoval v **Sofijo.**

Mala antanta je sklenila, da ne bo nasprotovala odpravi določil mirovne pogodbe, ki omejujejo Madžarski pravico oboroževanja. Istočasno pa izrekajo države Male antante svoje pričakovanje, da bo sedaj Madžarska prenehala s svojo revizionistično politiko.

Romunski poslanik v Bernu je razrešen svoje dolžnosti, ker se je brez dovoljenja romunske vlade udeležil sestanka med Titulescom in Litvinovim.

Tri struje se uveljavljajo v srednji Evropi, piše londonski list »Times«. To so nemška, italijanska in francoska struja. **Velik vpliv** pa ima tudi **Češkoslovaška,** ki se zlasti trudi, da bi prišlo do sodelovanja vseh podonavskih držav. **Francoska struja** je kljub vsem neuspehom v zadnjih letih še vedno močna, toda **Avstrija** in Madžarska uspešno branita svojo neodvisnost. Zelo se je okrepil vpliv Nemčije, ki je v podonavskih državah nakupila zelo mnogo surovin. Njen vpliv bi bil še znatno večji, če bi bila tudi hiter in dober plačnik.

Prizadevanju angleške vlade se je končno le posrečilo, da je prišlo **do sporazuma med štirimi evropskimi velesilami glede pomorske kontrole Španije.** Glavne določbe tega sporazuma so: Ladjam, ki izvajajo kontrolo, se določijo posebna pristanišča ter se morata tako vlada v Burgosu ko ona v Valenciji zavezati, da teh ladij ne bosta napadali. Če bi kljub temu bile napadene, potem ladje ne smejo same začeti represalije, temveč šele potem, ko bi zadevo preiskali komandanti ladij, ki izvajajo kontrolo. Pač pa sme vsaka napadena ladja takoj reagirati na napad. Primer kakor bombardiranje Almerije se torej ne bi več dogodil.

Italijanska vlada je na ta sporazum pristala ter se bo zato tudi zopet vrnila v londonski odbor nevmešavanja v španske zadeve.

Štiri ure je bil neprestano bombardiran v noči od torka na sredo **Madrid.** Odkar divja v Španiji državljanska vojna, še ni doživel Madrid takšnega bombardiranja. Poročila govore o več ko 200 mrtvih civilistih.

Angleški zunanji minister Eden bo obiskal vse prestolnice v srednji Evropi. Uradno pa ta vest še ni potrjena.

Nemški vojni minister Blomberg se je po paradi italijanske vojske in mornarice zelo laskavo izjavil o njeni bojni sposobnosti ter dejal, da je odlična po materialu in da njeni vojaki znajo uporabljati ta material.

Madžarska vlada je predložila poslanski zbornici zakonski načrt, s katerim se znatno povečujejo vladarske pravice regenta **Horthyja,** ki bi dobil po tem zakonu pravice, ki jih v mnogih državah nimajo niti pravi vladarji. Prvotno se je pričakovalo, da bo vladni načrt gladko sprejet. V zadnjem času pa je nastal proti načrtu v vseh strankah močan odpor, da je sprejem načrta dvomljiv.

Dunajska policija je odkrila, da je znano pangermansko **društvo »Südmarka«** bila ena glavnih narodno socialističnih organizacij v Avstriji. Posebno med mladino je bilo njeno delo uspešno. 130 dijakov je bilo izključenih na podlagi materiala, ki ga je našla policija pri **»Südmarki«.**

Švedski zunanji minister Sandler je prišel te dni v Rigo, da nadaljuje svojo akcijo za obrambno sodelovanje skandinavskih in baltiških držav.

Iz Rusije prihajajo najbolj neverjetne vesti. Po enih pripravlja Stalin vojaško diktaturo, istočasno pa poročajo te vesti o neprestanih aretacijah višjih sovjetskih oficirjev. Druga poročila pa zopet govore, da hoče Stalin omejiti vpliv rdeče armade v političnem življenju. Res je samo to, da Stalin z vso energijo in doslednostjo preganja trockiste in grozi aretacija vsakomur, kdor je le osumljen, da je bil v zvezi s trockisti.

Država in trgovina

Resolucija konference trgovinskih zbornic

V prejšnji številki smo objavili prvi del te resolucije, ki je obravnaval izdajanje in izvajanje pravnih predpisov, favoriziranje nabavljalnih zadrug ter izvozno politiko. Danes objavljamo drugi del te pomembne resolucije.

Devizna politika

Zbornice morajo naglasiti, da je bila **naša devizna politika dostikrat v nasprotju s pravilno pojmovanimi interesi naše izvozne trgovine.**

Devizna politika, ki se vodi pri nas izključno v interesu **kopičenja deviz za državne potrebe,** bi se morala na vsak način spraviti v sklad z našimi trgovinsko-političnimi interesi.

Obvezni odkup deviz po uradnem tečaju, nižjem kakor je borzni tečaj, pomeni krivično obdačevanje izvoznika ter uvaja dejansko cel sistem izvoznih davščin, posebno za izvoz v one države, v katere bi se moral usmerjati naš izvoz z vsemi mogočimi olajšavami. Poleg tega je **škodljivo za izvoznike,** ker Narodna banka arbitražno odloča, kolikšen del deviz bo kupila od izvoznikov po uradnem, to je po nižjem tečaju.

Takšno otežkočavanje našega izvoza učinkuje tem huje, ker se itak mora naš izvoz boriti na tujih trgih **s konkurenco,** ki uživa od svojih vlad vse mogoče olajšave, zlasti v obliki posebnih **izvoznih premij.**

Plačilni promet z mnogimi državami deluje izredno težavno, kar ima za posledico **zastajanje izvoza in uvoza.** Vzrok je predvsem v neelastičnosti klirinških dogovorov, ki so povzročili popolno zmešnjavo v naših trgovinsko-političnih odnošajih in ki nas ovirajo pri zamenjavi blaga zlasti z državami, na katere smo že po naravi navezani.

Zato je treba delati na to, da se **klirinški način obračunavanja odpravi, kjer je to le mogoče!**

Nestabilnost obračunskih valut v plačilnem prometu s klirinškimi državami je privedla do tega, da izvozniki postopoma opuščajo poslovanje z državami, ki imajo nestabilne valutne tečaje.

Zato bi bilo potrebno, da se takoj začne proučevati vprašanje do-

Rogaška Slatina

ločevanja stabilnih tečajev z državami, s katerimi imamo klirinške dogovore.

Država pogosto nastopa na borzi kot kupec deviz s pomočjo Narodne banke; vendar pa ji za njene potrebe nikdar ne bi bilo potrebno, da **svoj dominantni položaj na ta način izkoristi na škodo izvoznika.**

Z ozirom na vse to konstatiramo, da **se razvija naša devizna politika zelo pogosto v nasprotju z našo trgovinsko politiko.**

Zlasti pa naglašamo, da bi morali biti zastopniki naše trgovine, zlasti zbornic v vsakem primeru zaslišani, **preden se izdajo** devizni predpisi, ki po svojih posledicah globoko zadevajo v našo zunanjo trgovino.

Vprašanje uvozne trgovine

Veljavna kontrola uvoza, popolne in delne uvozne prepovedi so narekovane izključno po deviznopolitičnih pogledih, ki dostikrat niso v skladu z našimi trgovinsko političnimi interesi.

Brezpogojno je potrebno, da se **izvede decentralizacija podeljevanja uvoznih dovoljenj,** in sicer **po podružnicah Narodne banke,** pri katerih bi se morali ustanoviti **posvetovalni odbori,** sestavljeni iz zastopnikov zbornic na njih ozemlju.

Ker smo pred izdajo **novega carinskega zakona,** prosijo zbornice, da se pred njegovo izdajo konzultirajo vsestransko gospodarske organizacije in zbornice.

Davčna politika proti trgovini

Zbornice konstatirajo, da v davčnem oziru naši izvozniki ne uživajo onih ugodnosti, na katere imajo pravico po zakonu.

Tako še vedno podleži obdačenju celotni promet naših izvoznikov, ki ga imajo s Prizadom, pa čeprav bi moral biti ta promet, v kolikor gre za izvožene količine v tujino, oproščen plačila davka na poslovni promet.

Vse večje je **število tujih državljanov, ki prihajajo v našo državo zaradi izvozniških poslov,** dostikrat samo kot agenti tujih firm. Takšne osebe je treba v celoti glede plačevanja davkov **izenačiti z našimi državljani,** ker je znano, da se redno skušajo ogniti vsakemu plačevanju davkov.

Prometno-politična vprašanja

V prometni politiki se še vedno ne vodi računa o potrebah izvoza. Tako je kljub vsem predstavkam zbornic ostala še nadalje v veljavi naredba generalne direkcije državnih železnic glede odprave uradnega merjenja žitaric na d malni bazi, kar pomeni, da se iz tovornega lista ne more dognati uradna mera. To pa je v mednarodnih železniških predpisih nepoznan postopek, ki omogoča znatno oškodovanje naših izvoznikov.

Neugodno je vplivala na izvoz tudi **naredba Narodne banke** štev. 5178 iz l. 1937, po kateri se dovoljuje frankiranje pošiljk samo od naših oddajnih postaj, ker je to povzročilo protiukrepe tujine, ki znatno ovirajo našo izvozno trgovino.

Končno bi bilo potrebno, da bi **prometna, zlasti pa tarifna politika popolnoma ustrezala potrebam našega trgovinskega prometa,** da se čim prej ustanove posebni posvetovalni odbori pri direkciji državne rečne plovbe ko tudi pri direkciji pomorskega prometa. V teh odborih pa morajo biti zastopani tudi zastopniki zainteresiranih zbornic.

*

Da bi mogle zbornice stvarno opravljati svojo nalogo posvetovalnih organov državnih oblasti, predlagajo, da se po praksi, ki je uvedena v drugih državah, sklicujejo **periodično** — mesečno — **sestanki zastopnikov zbornic s svojim resornim gospodom ministrom in da se sklicujejo takšni sestanki tudi med bani in zastopniki zbornice njihove banovine.**

Baťa je zmagal

Državni svet je ugodil pritožbi Baťe

Od pravnega zastopnika Bafe smo prejeli prepis razsodbe državnega sveta, s katero je ugodil družbi Bafa na njeno pritožbo proti razsodbi upravnega sodišča v Celju z dne 9. II. 1937. Upravno sodišče v Celju je namreč zavrnilo pritožbo tvrdke Bafe proti sklepu banske uprave dravske banovine z dne 17. oktobra 1936 glede razširjenja prodajne pravice za podružnico Bafe v Loki.

V svoji razsodbi pravi državni svet med drugim:

V izpodbijani razsodbi se pravi, da se more obstoječe dovolilo tožeče stranke za opravljanje trgovskega obrata z obutvijo razširiti po § 140. obrtnega zakona tudi na druge predmete, ki spadajo sem (kakor koža, predelave iz kavčuka za vozna sredstva itd.), ki niso obseženi v dovolilu, samo v primeru, da obstoje pogoji po § 95. o. z., to je, če se morejo takšne stroke po krajevnih običajih opravljati skupno. Ker se pa po krajevnih potrebah in običajih te stroke (prodajanje obutve, kavčukastih predmetov, pnevmatike itd.) ne opravljajo skupno, se obstoječe dovolilo ne more razširiti in zato je upravno sodišče pritožbo Bafe odbilo.

Državni svet pa je mnenja, da se tiče § 140. obrtnega zakona izključno trgovskih obratov in njih obsega. Po tem paragrafu mora oseba, ki opravlja trgovinski obrat, v svoji vlogi na oblast označiti stroko, v kateri hoče obratovati, dovolilo pa, ki ga daje oblast, ji daje pravico, da obratuje samo v tej stroki.

V 2. odstavku pa je predpisano, da mora »trgovec, ki se hoče baviti s posli drugih trgovinskih strok, za katere ni dobil dovolila, podati prijavo za razširitev oz. za prestop v dotično stroko, da se mu znova izda ali dopolni pooblastitev ali dovolitev.« Iz te določbe sklepa državni svet, da zakon takšno razširjenje dovoljuje in da razen na prijavo ne veže na noben drug pogoj, pa niti na krajevne običaje. (Pripominjamo tu, da pravi odst. 1. § 140. tudi to: »O tem, s katerimi predmeti (blagom) smejo trgovci poedinih strok trgovati, so odločilni trgovinski **običaji.«)**

Državni svet pa pravi nadalje, da govori za njegovo mnenje tudi 3. odst. § 140., po katerem se sme trgovati, če se prijavi izvrševanje trgovinskega obrata velikega obsega brez podrobnejše označbe vrste blaga ali stroke, z vsemi predmeti prostega prometa, razen s predmeti, za katere je potrebna dovolitev. Če torej ni opravljanje trgovinskega obrta velikega obsega, pravi nadalje državni svet, vezano na kakšen krajevni običaj, potem more tem manj biti te vezanosti, kadar se trgovinski obrt ene stroke razširja na drugo stroko.

Zato se je mogla, nadaljuje drž. svet, družba Bafa, ki je že imela dovolilo za trgovino, razširiti v smislu § 140. tudi na druge trgovinske obrate, tudi če bi ti spadali v drugo stroko. Oblast pa te prijave ni smela odbiti, ker ne gre za prehod na novo stroko.

V tem konkretnem primeru se po mnenju drž. sveta ne more uporabljati odst. 1. § 95. obrt. zakona, ker se ta predpis kot splošni za vrste obrtov in strok nanaša na trgovinske obrte — z ozirom na predpise odst. 2. § 140., kjer se ureja poseben postopek za imetnike dovolila za eno ali več strok pri razširjenju tega na stroke, za katere še nima dovoljenja — samo za osebe, ki prvič prosijo za dovoljenje in s ciljem istočasnega skupnega opravljanja več strok, katerega možnost zavisi od krajevnih potreb in običajev.

Zato je bila v konkretnem primeru potrebna le prijava razširjenja z označbo predmetov dotičnih strok, ne pa prijava po § 95. obrtnega zakona.

Zaradi večje jasnosti citiramo še določbe § 95. obrtnega zakona. Glase se: Kdor namerja opravljati istočasno več obrtov, **mora vsak obrt prijaviti s posebno vlogo.** Samo obrti in stroke, ki se po krajevnih potrebah in običajih izvršujejo skupno, se smejo prijaviti z eno vlogo.«

Državni svet pod predsedstvom dr. Stevana Sagadina je zato pritožbi Bafe ugodil.

Objavljamo glavno vsebino razsodbe, ker smo objavili tudi sklep banske uprave. Obenem pa pričakujemo, da bodo tudi juristi izrekli o tej sodbi v svojih strokovnih organih svoje mnenje.

Mi zaenkrat samo Bafi čestitamo.

Dobro poznana...

ZAHTEVAJTE JO POVSOD!

Štefan Jurišič – brezpogojno vreden kredita

V jubilejni številki švicarskega »Organizatorja« beremo naslednji zanimiv in lep spis, ki ga objavljamo v celoti.

»Štefan Jurišić,« mi je dejal šef, »je neki neumen krojač in pobožnjak. Ne spustite se v pogovor z njim, ker se ga potem ne boste mogli odkrižati. Prodajte pa mu, kolikor hoče, ker je dober.« V petek smo ga srečali na trgu. V februarju je tudi v Jugoslaviji včasih zelo mrzlo. Kupci in trgovci imajo premražene obraze. Jurišić je prav tako zgledal, kakor sem si vedno predstavljal kmete Turgenjeva. Tudi kučmo je imel.

Težko je bilo napraviti z možem kupčijo. Bil je trgovski Hamlet, ki je izbiral, zavrgel, zopet izbral in potem že celo nič kupil, temveč me povabil drugi dan v svojo hišo. Mož mi je bil všeč in sprejel sem povabilo. Sam mi je pogrnil mizo, jedla sva ovčjo slanino, bel kruh ter pila vino. In res, začel je pripovedovati. Pripovedoval je o svojem življenju. Bil je eden tistih, ki imajo vse pogoje za uspeh, a vendar nikdar ne dožive uspeha. Vedno znova se je pognal, vedno znova pa je iz plašljivosti, zaradi pomanjkanja odločnosti zamudil pravo uro. Tudi nevesto je zamudil, ker je svojo takratno prav dobro in varno službo preveč bojazljivo sodil. Kjer so drugi že vsi veseli zagrabili, je začel še enkrat premišljevati.

Poskusil sem svojo umetnost. Jurišič je ostal trd, naročil je zopet »svojih dvanajst kosov« in nič več. »Saj bi mi sicer moglo blago obležati, morda bolj dolgo, kakor pa bi Vi hoteli čakati na plačilo, jaz pa bi mogel, če bi pri vseh tako delal, postati na zadnje še nepošten.«

Čutil je, da se **pregreha ne začne šele takrat, ko kdo več ne more vrniti kredita, ki ga je dobil, temveč mnogo preje, ko se napravi posojilo brez zadostnega preudarka.**

Nič posebnega ni imel povedati krojač Jurišić. In še tisto, kar je imel, je povedal nerodno, poleg tega pa je slabo govoril nemško. Vse pa, kar je povedal, je bilo tako pošteno in dobra stvar je bila zanj tako samo po sebi razumljiva, da ni bila vredna ne pohvale ne omembe. Grel sem se na čustvu sreče tega samotnega romarja, **ki je bilo — on tega niti ni videl — samo naravna posledica njegove pobožnosti, poštenosti in dobrote. Zato sem ga počastil. On je edini, ki ima v moji karti odjemalcev pripombo: »neomejeno kredita vreden«. To se pravi, vem, da ne bo nikdar več zahteval, kakor pa more plačati. Za to pa jamči ne le s svojo delovno silo, s svojim premoženjem, temveč tudi s svojo dušo.**

Načrt za jekleno avtarkijo Grčije

Ko se je 22. aprila na ministrski konferenci v Atenah ugotovila nujnost, da se čimprej zgrade na Grškem plavži, oziroma naprave za proizvodnjo jekla, so se takoj ponudile nekatere inozemske tvrdke, predvsem nemške, da bi prevzele gradnjo takih naprav. Te ponudbe se sedaj proučujejo. Primeri cvetoče rudarske industrije v Jugoslaviji (Mines de Bor, Trepča Mines Ltd., Zenica itd.) in gradnja topilnic v turškem premogovnem revirju v Herakleji, ki bodo že v par letih letno proizvajale skoraj 200.000 ton jekla in železa, so vzbudile tudi na Grškem željo po ustvaritvi lastne rudarske in kovinske industrije.

Doslej je obratovalo na Grškem eno samo večje podjetje te vrste, in sicer Mines de Laurium (v francoskih rokah), ki je proizvedlo in predelalo l. 1935. okoli 20 tisoč ton svinčene rude, dočim je znašala produkcija l. 1927. še 90 tisoč ton. Zaradi pomanjkanja bogatejših ležišč premoga (proizvodnja lignita l. 1935. je znašala okoli 100.000 ton) in pa kapitala, se doslej grška kovinska industrija ni mogla razviti. Leta 1935 se je produciralo okoli 500.000 ton raznih rud, od tega okoli 200.000 ton železne rude, ki so jo večinoma (150.000 ton) izvozili v Nemčijo, uvozili pa 120.000 ton surovega železa in jekla.

Grška železna ruda vsebuje ravno tako kakor španska in ruska 45—60% železa in je slabša ko švedska, ki ima 60—65% železa. Tudi so grška ležišča še malo izkoriščena. Ker more letno predelati en velik plavž 600.000 ton rude, t. j. vso grško letno proizvodnjo, bi bila s tem celotna potreba Grčije več kot krita. Zato je umljiva naprava visoke peči predvsem z vojaško-gospodarskega vidika. Seveda bi bil v primeru vojne prekinjen tudi dovoz koksa, tako da bi mogla postati vrednost takih naprav hitro problematična.

Iz zadružnega registra

Vpisala se je Vinska zadruga v Brežicah, ki bo prevzemala od svojih članov grozdje in vino in to vnovčevala, ustanavljala vzorne kleti, podpirala zadružnike pri obnovi vinogradov ter nabavljala za svoje člane vinogradniške potrebščine.

Razdružila se je in prešla v likvidacijo **Zadružna posredovalnica** v Mariboru. Likvidator Franc Hrastelj.

Vsak trgovec mora biti naročnik „Trgovskega lista„

Denarstvo

Poštna hranilnica v maju

Število vlagateljev se je v maju povečalo za 4819 na 436.487, hranilne vloge pa za 15,6 milijona din na 1101 milijon din.

Število čekovnih računov se je zmanjšalo od 25.773 na 25.058, kljub temu pa so čekovne vloge narasle od 1.527 na 1.659 milijonov din. Promet pa je narastel od 6,4 na 6,7 milijarde din; od tega je bilo brezgotovinskega prometa 55·17%.

Ali bo banka Commerciale Italiana odprla v Jugoslaviji svoje podružnice

O tem poroča »Jugoslovanski Kurir« naslednje:

Še vedno je odprto vprašanje, ali naj Banca Commerciale Italiana odpre v Jugoslaviji najprej svoje podružnice ali pa naj počaka, da se razvijejo trgovinski posli med Jugoslavijo in Italijo. Nekateri tudi menijo, da bi se moglo razviti uspešno delovanje banke v Jugoslaviji šele potem, ko se bodo likvidirale naše stare terjatve v Italiji. V naših bančnih krogih se ne boje italijanske konkurence, ker se bolj boje francoske, angleške in ameriške konkurence. Zato je nekatere beograjske bančnike precej vznemirila vest, da namerava ustanoviti svojo podružnico v Beogradu znana angleška banka Middlend banka.

Pri Hrvatski banki v Zagrebu, ki je afilacija Banca Commerciale Italiana, so se izvršile pred kratkim neke izpremembe, ki pa so bolj osebnega značaja in ki niso noben znak, da bi ta banka že pripravljala razširjenje svojega poslovanja v Jugoslaviji.

Veselični prostori

na ljubljanskem velesejmu bodo od 5. do 14. junija odprti vsako noč do 1. ure. Imenitno bodo spet založeni z najraznovrstnejšimi specialitetami in zbirkami najkapitalnejše kapljice. Tudi plesišč s prvovrstnimi jazzi bo več, a vsi obiskovalci bodo strmeli v resnično velemestno prirejeno modno revijo z varietejnimi vložki artistov in artistk dobrega slovesa. Razen tega bodo pa tudi promenadni koncerti.

Nekaj o uspešni reklami

Poučni zgledi angleške in ameriške reklame za mleko

II.

V zadnjem času pa objavlja tvrdka U. D. L. oglase, ki se od običajnega časopisnega inserata bistveno ločijo in jim trgovci, ki so vajeni na kratke in skope objave, ne bi pripisovali uspešne prognoze. So to kratki članki o mleku; piše jih sam direktor podjetja U. D. L. in jih prinaša pod naslovom »Talks«. Na zunaj učinkujejo povsem mirno, so spretno tipografsko zasnovani z naslovom in podnaslovi, ki jih prekinjajo živahne, naturalistične slike. Moč teh oglasov je v tekstu, ki ni nič manj dobro pisan kot fascinujoč časopisni članek. Radi jih čitajo. Njihove ugotovitve in dejstva o prehranitvenih vprašanjih jih napravljajo **za pravo mojstrovino** snubilne umetnosti na tem polju. Vidi se, da je direktor podjetja mož na svojem mestu, da tvarino obvlada. Pripoveduje nam večkrat o mleku, o katerem mislimo, da vse vemo, stvari, ki jih niti ne slutimo. Navduši nas za mleko tako silno, da nezavedno premišljujemo, če za zajtrk ne bi pili mleka. Vprašan o uspešnosti takih oglasov, je direktor podjetja U. D. L. odgovoril: »Samo radi poskušnje sem napisal nekaj takih oglasov. Nisem si bil namreč gotov, če jih bo večina kupcev hotela sploh čitati. Sedaj že lahko ugotovim, da so ti članki vzbudili več zanimanja kot pa vse drugo, kar smo do sedaj podvzeli. Žal mi je, da se tako mnogo podjetij zadovolji pri oglasih za mleko enostavno z geslom: Pijte več mleka! Jaz nasprotno sem trdno prepričan, da je pri vsaki reklami za mleko potrebno v prvi vrsti dokazati, čemu naj se več mleka konsumira. Večje pitje mleka moremo vendar dobro utemeljiti z ugotovitvami znanih znanstvenikov in jih porabiti pri svoji reklami. V resnici pa se od teh ugotovitev čudovito malo predela v reklamni stil. Če bi podjetja, ki prodajajo mleko, trgovala z zdravili, bi žrtvovala tisoče in tisoče za poskuse, da bi na ta način prišla do neizpodbitnih mnenj, kakršne imamo v svoji stroki brezplačno na razpolago.«

Ob nekako istem času, v l. 1934., je mogel vsak, kdor čita švicarski dnevnik »Neue Zürcher Zeitung«, opaziti skoro v vsaki številki precej velik inserat, ki je priporočal pitje mleka, belitev z maslom in večje uživanje sira. Švica, ki je pred vojno, pa tudi še med vojno, izvažala veliko količino različnih sirov, je zgubila zaradi nesrečnih avtarkij skoraj vse svoje trge. Preostajale so ji tedaj silne množine mleka, ki so ga gospodarstveniki hoteli s pomočjo reklame spraviti v denar. Poleg časopisne propagande, ki pa se ni izvedla do kraja, ker so usahnili viri, je izdala Centralna zveza švicarskih producentov mleka malo priročno knjižico z naslovom: Mlečne pijače in mlečne jedi. V nji dobi gospodinja vse potrebne nasvete, kako je potrebno z mlekom postopati, da se ne skvari, pa tudi mnogo receptov, kako se pripravljajo mlečne juhe, mlečne pijače s sokovi raznih sadežev, skute, siri, mlečne kreme in različne jedi. Nekako enako veliko knjižico je v letu 1934. izdala tudi Švicarska sirarska zveza v Bernu. Njen naslov je: Švicarska navodilna knjižica za fine sirove jedi. Njeno geslo je: »Jejte sir, kajti sir je zdrav, redilen, dober in poceni.« V nji je gotovo nad sto navodil za različne sirove jedi, kako se pripravijo in ob kaki priliki in priložnosti naj se denejo na mizo. Krasi jo veliko število barvanih slik, ki pojasnjujejo in ponazorujejo številne recepte. Celotna propaganda za mleko in sir je imela lep uspeh.

To časopisno reklamo so nekateri reklamni strokovnjaki neugodno kritizirali že takoj, čim je izšlo dvoje ali troje oglasov. Na ugovore onega reklamnega strokovnjaka pa, ki je reklamo zamislil, so se prvi neugodni glasovi polegli in sodba preklicala. Pozneje pa se je reklami očitalo, da se je preveč lovila za zunanjimi efekti in da je bila premalo prepričevalna. Trdilo se je, da imajo kliševji preveč ameriški tip, da je bilo preveč poševno ležečih besedil, pa premalo vsebine. Originalna oprema in grafične umetnije — se je zatrjevalo — še ne morejo skeptičnega čitatelja prepričati in ga pripraviti do nakupa. Oglas, ki hoče imeti uspehe, se mora — pravi kritika — obračati prav v toliki meri na razum kot na oko, zbog česar je spretna argumentacija potrebna. Izbira dokazil pa zopet ni povsem lahka zadeva, kajti kdor hoče navesti one apele, ki prodajajo — trdi neki reklamni strokovnjak — mu morajo biti jasne in znane osnove reklamne psihologije. V nadaljevanju svoje kritike pravi: Prav nič ne pozna človeške psihe oni, ki misli, da bo povečal povpraševanje po kakem blagu, če pove, kako silno veliko ga je. Ugotovitev, da ima Švica tolike množine mleka kot navaja neki oglas, da bi zlito v strugo napravilo veletok, ki bi za neki čas mogel nadomestiti vode slapa na Renu, bo prav težko pripravila kakega človeka, da bi pil več mleka. **Reklamo je potrebno usmeriti s stališča konsumenta in ne s stališča producenta, kar je že davno znana zadeva.** Prav tako nima pravega pomena v reklami se sklicevati na patriotizem, kajti iz čistega domoljubja se redko kakšno blago kupi.

Švicarsko reklamo za mleko in sir sem sam zasledoval od prvih početkov do kraja. Če jo objektivno premotrim, moram odkrito povedati, da ni bila tako slaba, kot o nji govori kritika. Če ves izdelek ocenjujem s stališča, da je najboljša reklama pač ona, ki ji ni cilj samo blago prodati, temveč kupca vsesplošno tudi podučiti, kako naj kupljeno blago uporablja in kako naj ga neguje, da bo čim več imel od njega, potem moram priznati, da je bila celotna reklamna zamisel **prav dobra.** Kajti inserati so prinašali slike iz življenja, tekst pa je pojasnjeval, česar slika sama ni mogla povedati. V prav živem spominu mi je še oglas, ki kaže gospodinjo, ki kuha surovo maslo in njen zadovoljni obraz, ko duha kuhalnico. Kar zaželel sem si žgancev s tropinami, ko sem gledal dotično sliko. In tako nazornih oglasov ni bilo malo.

In pri nas?

Ob vhodu nekaterih mlekarn vidimo nabite plakate, ki nam kažejo tri pivce mleka. Lepaki so brez teksta, če se prav spomnim. Na stvari tudi nič ne spremeni, če imajo kako kratko pripombo. Že iz vsega, kar sem pripovedoval prej, jasno izhaja, da taka reklama ne zadostuje. **Prepričanje je prvo.** Če nas kdo ne zna prepričati, da nam je koristno, če kupimo kako blago, ga ne bomo kupili. **Zato brez časopisne pomoči ne bomo dosegli, da bi občinstvo pilo več mleka.** Šele, ko govore neizpodbitni argumenti za pitje mleka svojo zgovorno besedo, lahko mislimo na lepak, ki je vedno dober le kot **reklamni pripomoček k že obstoječi propagandi,** dočim vodilnega pomena ne more imeti.

Pred leti so Osrednje mlekarne v Ljubljani hotele napraviti nekaj reklame za večji konsum mleka »bio«. Tvrdka me je pozvala k sebi in me vprašala za mnenje, kaj naj bi ukrenila, da bi se konsum mleka povečal. Ker podjetje samo ni zmoglo časopisne reklame, sem nasvetoval, naj si da napraviti majhen prospekt, ki sem mu določil tudi na kratko njegovo vsebino. Pozneje sem pa videl, da se moj nasvet ni upošteval, temveč je izšel dvobarvni iztis na štirih straneh, ki se je razširjeval kot priloga časopisom. Gotovo bi ne bil prospekt v oni obliki in načinu kot sem ga predlagal več veljal, kot pa imenovana priloga, če bi pri tem upoštevali pristojbino prilaganja, toda njegov uspeh bi bil mnogo večji in boljši. Kajti priloga k časopisom ima toliko vrednost kot časopis sam, torej enodnevni učinek. Prospekt pa, ki bi ga bile mlekarne razdeljevale med kupce, bi deloval vsak dan po malo kot injekcije zdravnika: dokler bi ne bilo nastopilo zdravje, dokler se ne bi kupec privezal bolj močno nase, dokler bi ne uvidel, da je v njegovo korist, da pije več mleka.

Kdo naj bi dal potrebni denar na razpolago za reklamo, ki bi imela za cilj večjo porabo mleka? Gotovo oni, ki bi imel dobiček od tega. To bi bila v prvi vrsti država, banovina, pa tudi vsa podjetja, ki prodajajo mleko in mlečne izdelke.

Le poglejmo, koliko različnih tujih izdelkov, ki vsebujejo mleko ali smetano, se pri nas z uspehom propagira, dočim se domače dobro mleko ne more porabiti! Na eni strani izdajamo denar v tujino, na drugi pa dobrega in zdravega domačega pridelka nočemo kupovati. Čudni ljudje smo. Čudni smo tudi v tem, da se za ev. reklamo za mleko nikdar ne bodo odločujoči krogi obrnili na strokovnjaka, **temveč jo bo izdelal poljubni X. Tako se dela pri tujskem prometu, tako postopajo posamezna zdravilišča, pa tudi trgovina. Kajti pri nas se na reklamo razume vsak. Zato pa nam tudi gre iz dneva v dan bolje!**

BERKEL avtomatske in industrijske tehtnice ter stroji za narezek in gnjat

CAFASTA električni mlini za kavo

na LJUBLJANSKEM VELESEJMU v paviljonu G

B. MAGDIĆ, Zagreb, Radišina 11

Seje davčnega odbora za Ljubljano-okolico

Davčna uprava za Ljubljano-okolico objavlja naslednji razpored sej davčnega odbora za Ljubljano-okolico:

Dne	Za območje upravnih občin	Število primerov
	Trgovinski odsek:	
21. VI.	Brezovica, Dobrova, Dobrunje	78
22. VI.	Dol, Dolsko, Podgorica, Grosuplje, Račna, Slivnica-Žalna, Ig	87
23. VI.	Ježica, Log, Medvode	60
24. VI.	Polje, Rudnik, Šent Jurij	73
25. VI.	Šent Vid, Šmarje, Šmartno pod Šmarno goro, Tomišelj, Želimlje	100
	Gostinski odsek:	
26. VI.	Brezovica, Dobrova, Dobrunje, Dol, Dolsko. Podgorica, Grosuplje, Račna, Slivnica-Žalna	89
30. VI.	Ig, Ježica, Log, Medvode, Polje	91
1. VII.	Rudnik, Šent Jurij, Šent Vid, Šmarje, Šmartno, Tomišelj, Želimlje	93
	Obrtniški odsek:	
2. VII.	Brezovica, Dobrova, Dobrunje, Dol, Dolsko, Podgorica, Grosuplje	101
3. VII.	Račna, Slivnica-Žalna, Ig, Ježica, Log, Medvode. Polje, Rudnik	100
6. VII.	Šent Jurij, Šent Vid, Šmarje, Šmartno, Tomišelj, Želimlje	94
	Zdravniški odsek:	
7. VII.	Vse občine — od 9. ure do 10. ure .	30
	Industrijski odsek:	
7. VII.	Vse občine — od 11. ure do 12. ure	14
	Skupaj . . .	1010

Nemški list o carinski uniji med Bolgarsko in Jugoslavijo

»Frankfurter Zeitung« poroča o prizadevanjih za sklenitev bolgarsko-jugoslovanske carinske unije ter pravi med drugim naslednje:

»Pristašem popolnega zedinjenja vseh južnih Slovanov lebdi pred očmi zgodovinski nastanek Nemčije. Oni mislijo, da bi bil tudi na Balkanu mogoč podoben razvoj, kakor je bil v Nemčiji po ustanovitvi carinske zveze. Pri tem upajo, da bi se moglo na Balkanu izvršiti zedinjenje mnogo hitreje ko v Nemčiji. Bolgarsko-srbska carinska unija, sklenjena že l. 1905., je doživela neuspeh zaradi nasprotovanja Ballhausplatza, ker da je unija kršila avstrijske politične in trgovinske interese. V carinski vojni med staro habsburško monarhijo in kraljevino Srbijo vidijo mnogi začetek kasnejšega katastrofalnega razvoja, ki je privedel do svetovne vojne. Toda tudi danes bi sklenitev bolgarsko-jugoslovanske carinske unije **znatno zadela v podonavske odnošaje, ker bi zelo ovirala zbližanje podonavskih držav.**

Uresničenje jugoslovansko-bolgarskih načrtov o carinski uniji bi bilo velikega pomena za Jugoslavijo tudi iz drugih razlogov. Vlada v Beogradu si na vso moč prizadeva ne samo, da napravi jugoslovanski trg s pomočjo premišljene industrijske politike neodvisen od tujine, temveč da ga tudi usposobi **za izvoz v druge balkanske države,** zlasti v Bolgarsko. Vedno bolj se celo oznanja misel, da mora Jugoslavija postaviti svojo lastno industrijo ter se pri tem zlasti poudarja interes narodne obrambe. Če bi torej prišlo do carinske unije, potem ne bi bil **samo jugoslovanski, temveč tudi bolgarski trg zelo zožen za tujino.** Politično uresničenje velikih južnoslovanskih idej bi bilo velike važnosti za Jugoslavijo.

Glasovi o pogajanjih za sklenitev carinske unije med Jugoslavijo in Bolgarsko so zelo vznemirili vse podonavske države, da niti ne govorimo o državah Male antante. Poznavalci razmer pa dvomijo, da bi se ta carinska unija mogla v kratkem uresničiti, ker je treba premagati še prevelike zapreke.«

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 9. junija objavlja: odločbe kraljevskih namestnikov o prenosu sedeža občine Pragersko v Črešnjevec, o preimenovanju občine Jurovski dol v Sv. Jurij v Slov. gor., o preimenovanju občine Zg. Kungota v Zg. Sv. Kungota — Dopolnitev pravilnika za srednje kmetijske šole — Pojasnilo razpisa o stopnjah tare — Načelno tolmačenje predpisov pripombe 2 k tar. post. 101 taksne tarife — Odločbo občne seje državnega sveta k § 4. zakona o davku na neoženjene osebe in o davčni oprostitvi oseb z devetimi ali več otroki — Postavitev banske izpraševalne komisije za kinooperaterje — Objave banske uprave o pobiranju obč. davščin.

Doma in po svetu

Bolgarski kralj je sprejel v avdienci ministra brez listnice Vojo Gjorgjevića in beograjskega industrialca Godjevca ter zastopnike naših zadrug, ki so se udeležili kongresa bolgarskih kmetijskih zadrug

Dr. Čubrilović bo umaknil svoj predlog, da se zemljoradniška stranka preimenuje v srbsko zemljoradniško stranko, ker ni našel med pristaši stranke pravega odziva za svoj predlog.

Banska uprava dravske banovine je izdala obvestilo, da je bil v zvezi z obiskom predsednika JNS. Petra Živkovića napaden 8. junija blizu Prihove avtobus s pristaši JRZ. Napadeni da so se sicer napada ubranili in sta bila le dva akademika laže ranjena. Pogrešali pa so akademika Dolinarja, ki so ga drugi dan našli mrtvega na državni cesti, 50 korakov od kraja napada. Napad je organiziral, kakor pravi poročilo banske uprave, Slavko Reja, ki je bil tudi že aretiran. Tudi več drugih oseb je bilo zaradi tega žalostnega dogodka aretiranih.

Beograjski velesejem se je že začel graditi. Letos bo postavljen samo en velik paviljon ter paviljoni Nemčije, Italije in Francije. Za postavitev paviljona in prostore okoli paviljona je vsaka teh držav najela 900 m² zemljišča. Poleg tega bo izvedena kanalizacija zgrajene ceste in tudi zemljišče bo zavarovano pred poplavami. Menda se bo v ta namen tudi pospešeno izvedla ureditev beograjskega pristanišča.

V Beogradu se snuje nabavljalna zadruga industrialcev, ki bi za vse industrije skupno nabavljala vse potrebščine, polagoma pa tudi industrijska podjetja podpirala s krediti. Od nove zadruge pričakujejo industrialci največji uspeh. Na čelu zadruge je industrialec in beograjski župan Ilić, v upravi pa tudi najuglednejši srbski industrialci. Namera beograjskih industrialcev je, da bi se zadruga razširila na vso državo.

Gostovanje ljubljanskega gledališča v Trstu je pomenilo pravi triumf. Veliko gledališče Politeama Rossetti je bilo razprodano. Prva predstava »Prodane neveste« je doživela naravnost neverjeten uspeh. Aplavzov kar ni hotelo biti konca.

Kmetijski minister je dovolil kredit 35.000 din za razstavo naših vin na vinski konferenci v Parizu, ki bo v dneh od 30. junija do 6. julija.

V pristanišču v Metkoviću je zopet prišlo do nesreče zaradi neočiščenega dna ter je nasedel italijanski parnik »Loredano«.

V Šibeniku se je ustanovila družba, ki bo dvigala ob naši obali potopljene ladje.

Štab letalske komande je izdal uradno sporočilo o zadnjih šestih letalskih nesrečah, ki nikakor niso nastale zaradi slabega materiala, kakor se govori v javnosti. Poročilo tudi poudarja, da je pri nas relativno zelo malo nesreč in da je bilo n. pr. v Angliji samo en dan 17 letalskih smrtnih nesreč.

Okoli 700 delavcev, ki grade ozkotirno železnico pri Ustiprači, je začelo stavkati.

Mednarodna konferenca za delo v Ženevi je sprejela sklep, da bi se morale že letos izdati potrebne odredbe za izvajanje 40urnega tednika.

Iz Tangera je bilo zadnje dni prepeljanih v Španijo 14.000 maroških rekrutov. Po drugih vesteh zbira general Franco novo vojsko 100.000 mož, s katerimi bo začel novo ofenzivo.

Turška vlada je kupila v Združenih državah Sev. Amerike 20 bombarderjev za ceno 2 in pol milijona dolarjev.

120 angleških konzervativnih poslancev je podpisalo resolucijo industrijskega odbora spodnje zbornice, ki zahteva, da se Vel. Britanija v vsakem pogledu ravna po **določilih ottavske konference** ter da pri pogodbah z drugimi državami ne sprejme nobene obveze, ki bi bila v nasprotju z vsebritansko carinsko unijo.

Roosevelt je zahteval od kongresa odobritev kredita 150 milijonov dolarjev za obnovo ameriške trgovinske mornarice.

Pet ameriških senatorjev je vložilo predlog, da se podržavijo vse tvornice orožja in vojnega materiala.

Obsedno stanje je proglašeno nad sandžakom Aleksandreta-Antiohija, ker so se neprestano ponavljale demonstracije ter je bilo pri teh demonstracijah ubitih okoli 20 ljudi.

Nova nemška 10.000 tonska križarka »Blücher« je bila te dni spuščena v morje.

Za obrambo Londona je doslej na razpolago že 113 letalskih eskadrilj, a bo njih število podvojeno, kakor hitro bodo zgrajeni potrebni hangarji.

Pri postaji Gummerau blizu Beljaka so delavci popravljali progo. Ko je prišel tovorni vlak, so se umaknili na drugi tir. Med tem pa je izza ovinka prišel brzovlak in v polnem teku zavozil med delavce. Pri življenju je ostal samo en delavec, vse druge pa je vlak grozovito razmesaril.

Popravi! V notici **o nesrečah v Sloveniji** v zadnji številki se mora pravilno glasiti, da je neki neznanec skočil pod avto prevoznika Baldasina, ne pa, da je skočil sam prevoznik.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

621 — Trst: letve iz svetlega suhega bukovega lesa raznih dimenzij, štirioglate palice iz suhe bukovine cm 3,2 × 3,2, dolžine 61/71 — štirioglate palice z ostrimi robovi cm 2'5 — 10 cm debelosti. Male deščice iz bukovega in brezovega lesa na obe strani otesane, na obeh straneh cm 10 × 4 debeline, vzorci franko Sušak ali Split.

622 — Pariz: ročaji za metle.

623 — Pirej: vrbovina.

Deželni pridelki:

624 — Pariz: koruzna slama,

625 — Dunaj: bolhač v cvetju in kamilice,

626 — Dunaj: fižol in razno semenje.

Proizvodi sadjarstva:

627 — Hamburg: sok od jagod.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

628 — Hamburg: koža divjačine in domačih živali, ščetine.

Proizvodi rudarstva:

629 — Hamburg: žgan mavec in strešniki.

Industrijski predmeti:

630 — Marseille: ponuja se zastopnik za emajlirano posodo (krožniki), nože, gumbe, tkanine in drugo.

631 — Montreal: ponuja se zastopnik za naše tekstilne tvornice.

Razno:

632 — New York: vinski kamen in vinski kvas,

633 — Carigrad: leseni metri, leseni obliči, igralne karte, muholovke, vinska kislina, naftalin, strešna lepenka, peči in pribor za peči kakor paravani, ključi za vodovodne cevi, vžigalniki iz litega železa, snežni plugi, olje, brizgalke, žepne svetilke, baterije za žepne svetilke, železni klini, steklenice, cilindri, steklo za svetilke in petrolej.

Opombe:

Št. 1. — Quebec (Kanada): neka firma se zanima za prodajo katerega koli dobičkanosnega predmeta in želi katalog s cenami.

Št. 2. — Liberce (Češkoslov.): ponuja se zastopnik za vse uvozne in izvozne predmete.

*

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način embalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči

A. Šarabon
LJUBLJANA
Uvoz kolonijalne robe
Veletrgovina s špecerijo
Veleprežarna za kavo
Mlini za dišave
Glavna zaloga rudninskih vodá
Brzojavni naslov:
ŠARABON LJUBLJANA
Telefon št. 26-66
Ustanovljeno leta 1886

Zunanja trgov.na

Finančni minister je na predlog Narodne banke odpravil kontrolo plačil za blago, ki se **uvaža iz Nemčije in Francije.** Kontrola se je uvedla lani 20. aprila. Zaradi našega visokega salda pa je postala sedaj nepotrebna.

Po mnenju strokovnjakov imamo za izvoz samo še 8 do 12 tisoč vagonov pšenice. Do nove žetve bi izvozili še 5000 vagonov.

Prvi transport jugoslovanske železne rude iz rudnika Ljubica je odšel v Anglijo. Če bi se izkazalo, da je to železo dobro uporabno za angleško industrijo, bi Anglija naročila še 60 do 70 tisoč ton te rude. Zaradi visoke cene bi se izvoz rude v Anglijo kljub visokim prevoznim stroškom izplačal.

Izvajanje štiriletke sili Nemce k vedno novim omejitvam. Ker je zaradi pomanjkanja deviz nabava kož vedno težja, bo omejena proizvodnja luksuznih in **modnih čevljev.** Po odredbi gospodarskega ministra dr. Schachta se bodo namesto železnih peči uporabljale glinaste.

Kavčuk se je na londonskem trgu pocenil od 10 na 9'75 penija za funt.

Sueška prekopna družba je lani zopet zvišala svoj čisti dobiček ter je mogla zvišati svojo dividendo za 60 na 600 frankov.

Proizvodnja kanadskega niklja je že presegla ono v l. 1929. za 60%, a se bo letos zaradi oboroževanja Anglije še znatno povečala.

Okus po sladkem orehovem jedrcu mora imeti sir, da je resnično prvovrsten, žlahten in delikaten. S takim odličnim domačim sirom so se naše najboljše sirarne založile za spomladanski ljubljanski velesejem, da pri žlahtni kapljí ne bomo v zadregi za tečen prigrizek, a mlekarne bodo poskrbele, da otroci ne bodo lačni in da tudi abstinentom ne bo treba trpeti žeje.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Večja zaposlitev delavstva

Po podatkih OUZD.

Zaposlenost delavstva je letos v maju v primeri z majem 1936 napredovala za +8.080 delavcev in dosegla višino 95.508. Predvsem so napredovali moški delavci, in sicer za +6.236. Spričo ugodnih vremenskih razmer pa število zavarovanih delavcev še vedno napreduje in znaša v prvih dneh junija 1937 že 98.400.

Paralelno z narastom zavarovanega delavstva je narastilo tudi število bolnikov, in sicer za +179, vendar je pa odstotek bolnikov, ki je odločilen za presojo zdravstvenih razmer delavstva nekoliko popustil.

Povprečni dnevni zavarovani zaslužek delavstva se je od istega meseca lanskega leta dvignil za + 0'79 din in dosegel 23'26 din. Letni prirast povprečne dnevne zavarovane mezde je v maju 1937 najvišji, kar jih je bilo po letu 1930.

Celotni dnevni zavarovani zaslužek vseh zavarovancev OUZD-a znaša v maju 1937 din 2,221.378'—. Letni prirast znaša +257.146'80 din, ki je po letu 1930 tudi najvišji.

STAMPILJE
ETIKETE
GRAVER
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA · SV. PETRA C. 4
novi naslov:
Sv. Petra c. 4
TELEFON 25-57

Senzacija pariškega in dunajskega velesejma 1937.
Na ljubljanskem pomladnem velesejmu Paviljon II, koja 319,
„ELEKTRIČNO ČUDO"
NIKSE univerzalni aparat, večkrat po zakonu zaščiten.
PRI PRESENETLJIVO mali uporabi električne struje smešno poceni in naglo kuhanje, pečenje, cvrenje, praženje, praženje na ražnju, gretje lokala, obsevanje, sušenje las, ogrevanje in steriliziranje — to vse
z enim samim aparatom.
Od prominentnega strokovnjaškega sveta in zdravnikov z navdušenjem priporočeno.
POSEBNE PREDNOSTI:
V par sekundah najbolje izrabljena močna kurilnost, se igraje lahko priključi na vsak električni vod — polovico prej kuhano — 4 različne jedi za 3—5 oseb ob istem času tekom 35—55 minut, najceneje pripravljene — Vitamine in redilne snovi ohranjujoč — brez dima in nesnage — Izredno majhna uporaba električnega toka (skoro v dveh urah porabite komaj 1 KW). Nove visokovredne specialne materialije. — Nobenih popravil — Popolnoma brez nevarnosti — Prvovrstna izdelava — in velika produkcija v serijah, zato tudi poceni pri nabavi.
POSEBNO ZNIŽANE SEJMSKE CENE
franco franco . . . . . samo din 360'—
k temu specialna priključitvena garnitura, 2 m, ... samo din 40'—
k temu 10-delna kuhalna specialna garnitura, vključno parni zvončasti pokrov in Gril-rešetka (Grillrost) . . . . . samo din 370'—
k temu moderni ogrejevalec tekočin NIKSE, specialni ponikljani brzokuhalnik v novi primerni konstruktivno pravilni izdelavi, z največjim kurilnim efektom in 2 leti garancije, skupaj s čajnim precejalnikom . . . . . samo din 95'—, 110'— in 130'—
Moderna — primerna električna kuhinja, neprekosljivo ekonomična
NIKOLAJ J. SEEWANN & SOHN
elektrotehnična tovarna in zgradnja aparatov
Graz, Avstrija, Gabelsbergerstrasse 25
Skladišče v Jugoslaviji tvrdka Slawitsch in Heller, Ptuj

SLOVENIA-TRANSPORT
Ljubljana
Telefoni: 27-18, 37-18, 37-19, carinska pisarna 24-19 po uradnih urah
Mednarodni transporti
Prevzem transportov v inozemstvo in iz inozemstva — Reekspedicije na vseh postajah — Zastopstva v vseh tu- in inozemskih trgovskih in industrijskih centrih — Informacije brezplačno

Dobave - licitacije

Komanda podvodnega orožja Kumbor sprejema do **30. junija** ponudbe za dobavo barv, vazelina, konsistentne masti, kal. mila, bombaža, krp in paste za čiščenje, petroleja, solne kisline, raznih čopičev in tkanine za zastave.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do **9. junija** ponudbe za dobavo mila in kristalne sode za pranje, masti za parkete, smirkovega platna, sidola, ribaric in 2.500 kg bencina, do **16. junija** za dobavo bombaža in krp za čiščenje, električnega motorja in utesnil za centrifugalne črpalke, do **23. junija** za dobavo raznih električnih motorjev in centrifugalne črpalke.

Gradbeni oddelek direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 14. junija ponudbe za dobavo pisanih cunj in papirnatih trakov za brzinomere.

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 17. junija ponudbe za dobavo 10.000 kg negašenega apna in do 1. julija za dobavo žičnikov.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 22. junija ponudbe za dobavo specialne medi, raznega telefonskega materiala in 100 m³ drv.

Dne 14. junija bo v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo večje količine premoga.

Dne 14. junija bo v intendanturi štaba vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki licitacija za dobavo 4.400 m³ drv.

Dne 15. junija bo pri Komandi mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu licitacija za dobavo belega amerikana in modrega gradla, **dne 26. junija** za dobavo lanene jadrenine, **dne 8. julija** za dobavo gradbenega lesa in **dne 12. julija** za dobavo raznega materiala in cevi iz medi.

Dne 30. junija bo pri Upravi državnih monopolov v Beogradu licitacija za dobavo večje množine ovojnega papirja in papirja za znamkovalnico.

Dne 23. junija bo pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu licitacija za dobavo dvokolic za prevoz bolnikov.

Dne 25. junija bo pri direkciji državnih rudarskih podjetij licitacija za dobavo bakrene žice.

Dne 30. junija bo pri Direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za napravo dveh delavskih hiš na državnem rudniku v Zenici.

Radio Ljubljana

Sobota, 12. junija. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Potovanje v Prekmurje. Napisal Anton Bratuša — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja, dne 13. junija: 8.00: Sekstet balalajk, vmes plošče — 9.00: Čas, poročila, spored — 9.15: Reproduciran orkestralni koncert — 9.45: Verski govor (p. Valerian Učak) — 10.15: Prenos cerkvene glasbe z Viča — 11.15: Plošče — 11.30: Otroška ura: Jurček in Jerica — 12.00: Koncert Radijskega orkestra — 13.00: Čas, vreme, spored, obvestila — 13.15: Plošče po željah (oddaja prekinjena od 14. do 17. ure) — 17.00: Kmet. ura: Zatirajmo prédanico (ing. Černe Jože), nato tržna poročila — 17.30: Koncert lahke glasbe in veselih pesmi (gdč. Julija Grillova in g. M. Stante, harmonika) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Slovenska ura: a) Koroške pesmi (plošče), b) O koroških Karavankah (g. dr. Josip Sašel) — 20.30: Pevski koncert gojencev Pavle Lovšetove — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Radijski orkester.

KLIŠEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna
ST•DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

VERLIČ JOSIP, LJUBLJANA

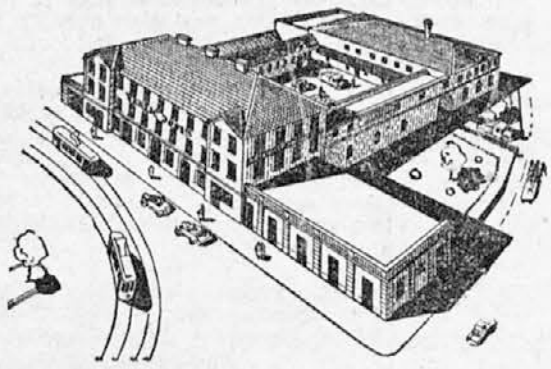

POSLOVNA HIŠA IN SKLADIŠČA

lastnik tvrdke
ANT. KRISPER COLONIALE, Tyrševa c. 31
USTANOVLJENA LETA 1834
Telefon št. 22-63 Brzojavi: Verlič Ljubljana
Veletrgovina kolonialne in špecerijske robe -- Veleprežarna kave -- Mlini za dišave
Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka ter vseh vrst mineralne vode
Točna postrežba! Ceniki na razpolago!

Pleskarsko in sobo-slikarsko delo izvršuje po najugodnejših pogojih
IVAN GENUSSI
LJUBLJANA
Telefon št. 22-67
Gregorčičeva ulica št. 17c

Perzijske in turške preproge
prodaja po zelo nizkih cenah tvrdka
ORIENT-KARPET
na VELESEJMU, Paviljon F št. 119/23
Obiščite nas!

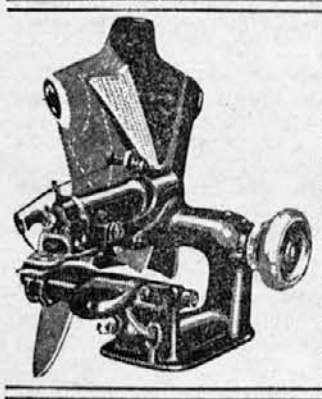

STROBEL
specialni šivalni stroji za:
KROJAČE za pikiranje
KRZNARJE za šivanje
kakor tudi za pikiranje krzna
na LJUBLJANSKEM VELESEJMU paviljon G
B. Magdić
Zagreb, Radišina 11

Otroški vozički najnovejših modelov

Dvokolesa motorji. tricikliji

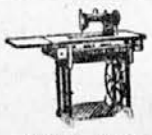
Šivalni stroji pogreznjivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!
„TRIBUNA" F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovška cesta 4.
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Damsko konfekcijo za poletje nudi v veliki izbiri
F. J. Goričar, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 29
in sicer: damske perilne obleke od 48·— naprej, pisarniške in jutranje halje od 65·—, damski kreton predpasniki od Din 16·— naprej i. t. d.
Trgovci izjemen popust!

KASTELIC
IN DRUG
TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO
LJUBLJANA
Aleksandrova cesta št. 9
Pritličje levo
TELEFON 21-50
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani in industrija papirja in lepenke d. z o. z., Sladki vrh post. Št. Ilj - Slovenske Gorice

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE
reg. zadr. z o. zav.
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6
Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Stanovanjske in trgovske hiše, industrijske zgradbe in adaptacije projektira in izvršuje najsolidneje stara in renomirana tvrdka
IVAN BRICELJ
poobl. graditelj
LJUBLJANA Slomškova ulica št. 19

„Norma"
kvalitetni kozarci za vlaganje
nudijo gospodom trgovcem TRI UGODNOSTI:
1. lahko prodajo,
2. zadovoljnost kupcev in
3. velik zaslužek!
Zahtevajte cenike od tvorniškega skladišča za Jugoslavijo:
„Trgopromet" družba z o. z. LJUBLJANA
Slomškova ulica 11

Fotoamaterji vsa amaterska dela: razvijanje, kopiranje in povečanje Vam izvrši najbolje le strokovna
Fototrgovina Franjo Mavec, Ljubljana
nasproti „Hotela Union"
Na zalogi vedno svež fotomaterial vseh svetovnih znamk

Ksilolitna tla
so za trgovske lokale, skladišča, kuhinje, kopalnice najprimernejša. Zahtevajte informacije in cene pri izdelovalcu
MATERIAL trg. dr. z o. z., **LJUBLJANA**
Telefon 27-16 Tyrševa c. 36c

Obiskovalci velesejma!
RIBIČI se opozarjajo na lepo razstavo ribiških potrebščin, katero je razstavila največja tvrdka Jugoslavije
ANTON BEBIČ
Zagreb, Hrvojeva ul. 3 — Pavilijon H, št. 287—289

Obiščite Ljubljanski velesejem!

TRŽNE CENE V CELJU

dne 1. junija 1937.

Govedina: 1 kg volovskega mesa 10 do 12, kravjega mesa 8, vampov 5, pljuč 6, jeter 10, ledvic 12, loja 6 din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa 12 do 14 din, jeter 14, pljuč 10 din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 14 do 18, pljuč 8, jeter 12, glave 9, parklcev 8, slanine 15 do 17, slanine na debelo 15, sala 16, suhe slanine 20, masti 18, šunke 18, prekajenega mesa I. 18, prekajenega mesa II. 14 do 16, prekajenih parkljev 9, 1 kg prekajene glave 12, jezika 18 din.

Drobnica: 1 kg koštrunovine 10 dinarjev.

Klobase: 1 kg krakovskih 20, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 24, suhih kranjskih 26, 1 kranjska klobasa 4 do 5, 1 kg braunšviških 10, salami 45 do 50 din.

Perutnina: 1 piščanec 12 do 17, kokoš 20 do 25, domači zajec 5 do 15 din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 1.75 do 2, kisle smetane 12, 1 kg surovega masla 22, čajnega masla 26 do 28, masla 20 do 22, bohinjskega sira 24 do 28, trapistovskega sira 16 do 20, polementalskega sira 25, sirčka 6, eno jajce 0'50 din.

Kruh: 1 kg belega kruha 4'50, polbelega 4, črnega 3'50, žemlja mala 0'50, bela štruca v teži 44 dkg 2, bela štruca v teži 88 dkg 4, polbela štruca v teži 50 dkg 2, polbela štruca v teži 100 dkg 4, črna štruca v teži 57 dkg 2, črna štruca v teži 114 dkg 4 din.

Sadje: 1 kg orehov 6, luščenih orehov 20, 1 liter črešenj 4, 1 kg črešenj 8 do 10, suhih češpelj 6 do 8, suhih hrušk 8, limona 1'25 din.

Špecerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 84, kave Santos 56, Rio 52, pražene kave 62 do 98, čaja 90 do 130, kristal belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 15'50, sladkorja v prahu 16, medu 20, kavne primesi 17, riža 5'50 do 12, 1 liter namiznega olja 14, olivnega olja 16 do 30, bučnega olja 15, 1 liter vinskega kisa 4, navadnega kisa 3, petroleja 7, špirita denat. 11, 1 kg soli morske 2'75, soli kamene 3, celega popra 40, mletega popra 44, paprike 18, sladke paprike 28, testenin 7 do 11, mila 9 do 12'50, karbida 8'50, sveč 14 do 15, kvasa 32 do 36, marmelade 10 do 28, sode za pranje 2 din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 na debelo 3'25 (na drobno 3'50), št. 0 3'25 (3'50), št. 2 3'10 (3'40), št. 4 2'80 (3'25), št. 5 2'75 (3'—), št. 6 2'65 (2'80), ržene enotne moke 3, pšeničnega zdroba 4, koruznega zdroba 2'25 do 3, pšeničnih otrobov 1'50, koruzne moke 2, ajdove moke 4 do 4'50, kaše 3, ješprenja 3'50, ovsenega riža 7 din.

Žito: 1 q pšenice 210, rži 190, ječmena 175, ovsa 150, prosa 165, koruze 130 do 150, ajde 150, fižola 200 do 350, graha 1000, leče 800 do 1200 din.

Zelenjava in gobe: 1 kg glavnate solate 5, 1 glava solate 1, 1 krožnik zgodnje drobne solate 1'25, 1 kg radiča 1'25, zgodnjega zelja 7, kislega zelja 4, ohrovta 6, karfijola 16, špargljev 14, kolerabe 8, 1 krožnik špinače 1'25, špargljev 14, paradižnikov 12, kumar 10, buč 8, 1 kg graha v stročju 4 do 8, fižola v stročju 12, čebule 2 do 4, česna 8, krompirja zgodnjega 4, krompirja poznega 1'25, 1 merica jurčkov 4 din.

Zahtevajte povsod pristni zdravstveni liker

izdelek veležganjarne in rastlinske destilacije
Fr. Zaletel
ST. VID nad LJUBLJANO
ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Izdajatelj »Konzorcij Trgovskega lista«, njegov predstavnik dr. Ivan Pless, urednik Aleksander Zelesnikar, tiska tiskarna »Merkur«, d. d., njen predstavnik Otmar Mihalek, vsi v Ljubljani.